

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
16.04.2024 року № 7

Введено в дію 16.04.2024 року
Наказ ректора Хортицької
національної академії
16.04.2024 року № 90/од

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ЗДОРОВ'Я ТА ОСНОВ
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ**

для вступу на 2 курс бакалаврського рівня освітньої програми Терапія та реабілітація
зі спеціальності **227 Терапія та реабілітація**
на основі ступеня бакалавра

Запоріжжя
2024

Укладачі:

Одинець Т.Є., доктор наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), професор;

Бандуріна К.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент;

Баришок Т.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент;

Волкова С.С., кандидат педагогічних наук, професор.

Рецензент:

Віндюк П.А., кандидат наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент кафедри фізичної реабілітації та здоров'я людини Класичного приватного університету, доцент

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Розділ 1. Зміст програми.....	5
Розділ 2. Критерії оцінювання знань.....	7
Розділ 3. Список рекомендованої літератури.....	8

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування із загальної теорії здоров'я та основ здорового способу життя проводиться при вступі на 2 курс бакалаврського рівня зі спеціальності 227 Терапія та реабілітація на основі рівня бакалавра вищої освіти з метою встановлення рівня готовності абітурієнтів до здійснення діяльності фізичної терапії.

Фахове випробування здійснюється у формі співбесіди. Співбесіда складається з 2 питань. При складанні іспиту абітурієнти повинні показати: тісний взаємозв'язок фундаментальних та професійних знань, їх глибоке засвоєння; розуміння поняття здоров'я, здорового способу життя, важливості міжпредметних зв'язків, вміння давати історичну оцінку сучасного стану проблем фізичної терапії та здоров'я.

В курсі із загальної теорії здоров'я та основ здорового способу життя розглядаються поняття про здоров'я та хвороби, складові здоров'я: соматичне (фізичне), психічне, соціальне, духовне, репродуктивне.

Програма випробування із загальної теорії здоров'я та основ здорового способу життя з таких модулів:

Модуль 1. Загальна теорія здоров'я.

Модуль 2. Основи здорового способу життя.

Відповіді на питання розкривають знання абітурієнтів про загальні науково-теоретичні основи здоров'я, різноманітні підходи до розгляду феномена здоров'я та хвороби, вміння відображати засвоєнні знання з основ фізичної терапії при профілактиці та реабілітації найбільш розповсюджених відхилень в стані здоров'я людини, абітурієнти повинні спиратися на знання з теорії здоров'я, основ гігієни, фізіології та медико-біологічних та соціальних дисциплін.

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Загальна теорія здоров'я

Тема 1. Здоров'я і хвороба

Поняття «Здоров'я і хвороба»; «Фізіологічна норма». Показники фізіологічної норми. Патологія та норма. Поняття «Кількість здоров'я» (за М. М. Амосовим). Сутність здоров'я. Рівень здоров'я.

Тема 2. Основні дефініції та поняттєвий апарат

Соматичне (фізичне) здоров'я. Психічне здоров'я. Духовні аспекти здоров'я. «Третій стан». Репродуктивне здоров'я. Комплекс заходів з охорони репродуктивної функції батьків. Формування здоров'я. Споживання здоров'я. Відновлення здоров'я. Превентивна реабілітація. Компенсація. Група здоров'я. Загартовування. Якість життя. Моніторинг здоров'я. Спосіб життя. Реабілітація. Рекреація. Поведінка самозбереження. Фізіологічні резерви. Фізичні якості. Фізичний стан.

Тема 3. Суспільне (популяційне) здоров'я

Показники, що пов'язані з політикою в галузі охорони здоров'я. Соціально-економічні показники. Надання медичного обслуговування. Показники охоплення населення первинною медико-санітарною допомогою. Показники здоров'я популяції.

Тема 4. Соматичне (фізичне) здоров'я

Поняття «Соматичне (фізичне) здоров'я». Об'єктивні та суб'єктивні показники соматичного здоров'я.

Тема 5. Репродуктивне здоров'я

Оцінка рівня репродуктивного здоров'я. Показники для оцінки репродуктивної функції жінки. Профілактика репродуктивного здоров'я. Профілактика венеричних захворювань. Регулювання дітонародження. Способи попередження вагітності.

Тема 6. Психічне здоров'я

Психічне здоров'я людини як біосистеми. Порушення психічного здоров'я. Психічний стрес. Механізм запуску психічного стресу. Негативна емоція. Позитивна емоція.

Тема 7. Профілактика психічного стресу і корекція його наслідків

Принципи профілактики психічного стресу. Хронічний стрес. Психоемоційний стрес. Психічна травма. Психоконфлікт. Взаємозв'язок фізичного і психічного здоров'я.

Тема 8. Духовні аспекти здоров'я

Поняття «Духовні аспекти здоров'я» (духовність). Мотиви поведінки людини. Якість життя.

Тема 9. Основні принципи формування здоров'я

Формування фізичного здоров'я. Управління процесом формування здоров'я у різні фази розвитку. Основні принципи формування психічного здоров'я.

Модуль 2. Основи здорового способу життя

Тема 1. Проблеми здорового способу життя в сучасному суспільстві

Фізіологічна норма здоров'я. Здоров'я і хвороба. Здоровий спосіб життя. Цивілізація та здоров'я. Проблеми здоров'я. Фактори, які формують здоров'я дітей і дорослих. Критерії здоров'я. Формування здорового способу життя.

Тема 2. Фізичне виховання та здоров'я

Еволюційні передумови рухової необхідності. Норми рухової активності. Моторно-вісцеральні рефлекси. Проблеми гіподинамії. Енергетичне правила м'язів І. Аршавського. Характеристика основних оздоровчих засобів фізичного виховання. Оздоровча система М. М. Амосова.

Тема 3. Основи раціонального харчування

Фізіологічна роль харчування. Основи раціонального харчування. Характеристика основних груп продуктів харчування. Водний режим. Структурна характеристика харчування. Режим раціонального харчування. Поняття про захворювання шлунково-кишкового тракту.

Тема 4. Поняття про імунітет. Профілактика застуд. Загартування організму

Імунна система. Фактори специфічного та неспецифічного захисту організму. Інфекційний імунітет. Профілактичні щеплення. Поняття про алергію. Алергічні захворювання: паліноз, діатез, екзема. Еволюційні основи й фізіологічні механізми терморегуляції. Симптоми застуди як адаптивної реакції організму. Термінова профілактика застуд. Загартування.

Тема 5. Об'єктивні і суб'єктивні методи дослідження стану здоров'я

Методи дослідження стану здоров'я. Частота серцевих скорочень (ЧСС). Ортостатична проба. Ідеальна, нормальна маса тіла. Проба оцінювання дихальної системи. Методики проведення функціональних проб з фізичним навантаженням.

Тема 6. Шкідливі звички

Поширення алкоголізації населення. Шляхи впливу алкоголю на організм людини. Алкоголь та потомство. Алкоголізм як незворотне захворювання. Вплив паління на організм. Паління та діти. Паління й жінка. Наркоманія, види наркотиків. Вплив шкідливих звичок на потомство.

РОЗДІЛ 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Фахове випробування є формою контролю навчальних досягнень абітурієнта, глибини засвоєння ним програмного матеріалу, логіки та взаємозв'язків між окремими дисциплінами та їхніми розділами, здатності творчо використовувати набуті знання та уміння, сформованості власного ставлення, світоглядної позиції щодо реабілітації осіб різного віку та нозологій.

Результати складання фахового випробування із дисципліни «Загальна теорія здоров'я та основ здорового способу життя» оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. 100 балів надається вступнику за відповіді на запитання. Співбесіда складається з 2 запитань. Кожне завдання оцінюється максимум в 50 балів. З суми отриманих балів складається підсумкова оцінка абітурієнта. Для визначення ступеня оволодіння абітурієнтом навчального матеріалу використовуються наступні рівні досягнень абітурієнтів за двохсотбальною шкалою оцінювання.

Прохідний бал за іспит дорівнює 130 балів для участі у конкурсному відборі на бюджет до Хортицької національної академії. Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за кожне запитання складає 50 балів.

національна шкала	«5» відмінно	«4» добре		«3» задовільно		«2» незадовільно
шкала академії	180–200	170–179	150–169	140–149	130–139	100–129
шкала ЄКТС	A	B	C	D	E	F

Для визначення ступеня оволодіння абітурієнтом навчального матеріалу використовуються такі рівні досягнень абітурієнтів за 200-бальною шкалою оцінювання.

A (високий рівень) – абітурієнт дає повну відповідь на питання; вільно володіє навчальним матеріалом; демонструє глибокі знання з різних розділів програми; логічно та послідовно викладає навчальний матеріал; демонструючи знання, здобуті як з основної, так і з додаткової літератури; уміє аргументувати свою думку; висловлює власне ставлення до проблем фізичної терапії; демонструє свою світоглядну позицію. Відповідь абітурієнта на питання практичного змісту характеризується правильністю, обґрунтованістю, творчим підходом до його розв'язання.

B (достатній рівень) – абітурієнт дає повну відповідь на питання; володіє значним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про оволодіння ним основною та частково додатковою літературою з курсу; викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі несуттєві неточності; демонструє здатність до аналізу та узагальнення; вміє робити висновки проте має певні труднощі з їх аргументуванням, а тому уникає висловлювання власної позиції.

C (достатній рівень) – абітурієнт дає фрагментарну відповідь на питання; володіє певним обсягом навчального матеріалу на репродуктивному рівні, що свідчить про оволодіння ним переважно основною літературою з курсу; викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі суттєві помилки та неточності; демонструє часткові уміння аналізу навчального матеріалу, немає

достатніх умінь для самостійного узагальнення; має труднощі щодо формулювання висновків та їх аргументування.

D (задовільний рівень) – абітурієнт володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструючи знання, отримані лише з основної літератури, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно, демонструє часткові уміння аналізу навчального матеріалу, але має значні труднощі з його узагальненням та формулюванням висновків, не вміє їх аргументувати, не виявляє самостійності думки, власної позиції.

E (задовільний рівень) – абітурієнт володіє навчальним матеріалом частково, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно та нелогічно, не володіє навичками аналізу навчального матеріалу, не вміє його узагальнювати, робити висновки та аргументувати їх. Не висловлює власної думки.

FX (низький) – абітурієнт не володіє навчальним матеріалом, відмовляється від відповіді або відповідає не по змісту запитань. Якщо абітурієнт під час вступного випробування набрав від 100-129 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі на бюджет до Хортицької національної академії. Якщо абітурієнт під час вступного випробування набрав від 100 балів, то дана кількість балів вважається достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі за кошти фізичних і юридичних осіб до Хортицької національної академії.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровье, человек и общество. Донецк : Сталкер, 2003, 592 с.
2. Апанасенко Г. Л., Попова Л. А., Магльований А. В. Санологія. Львів : ПП Кварт, 2011. 303 с.
3. Тимчено А. Н., Тимчено А. Н. Психофизиологические основы. Харьков : ХНУ им. В.Н. Каразина, 2014. 65 с.
4. Апанасенко Г. Л., Попова Л. О. Медична валеологія. Київ : Здоров'я, 1998. 247 с.
5. Фізичне виховання і здоров'я / Заг. ред. О. Д. Дубогай. Київ : УБС НБУ, 2012. 270 с.
6. Завидівська Н. Н. Фундаменталізація фізкультурно-оздоровчої освіти: аспект здоров'язбережувального навчання студентів. : монографія Київ: УБС НБУ, 2012. 402 с.
7. Булич Э. Г., Мурвов И. В. Здоровье человека: биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции Киев : Олимпийская література, 2003. 428 с.
8. Приходько В. В., Кузьминский В. П. Креативная валеологія. Днепропетровск : Национальный горный университет, 2004. 230 с.
9. Футорный С. М. Здоровьезберегающие технологии в процессе физического воспитания студенческой молодежи. : монографія Киев : Полиграфсервис, 2014. 295 с.